MIELIPIDE

Tuntuu silti hyvältä, kun tuttu kahvilanpitäjä toivottaa voimia sadonkorjuuseen ja koko lähiyhteisö on hankalista keleistä varpaillaan. **TIMO KAUNISTO KOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Pro Luomu ajaa vain ja ainoastaan luomun etua

Pro Luomu ry on aatteellinen yhdistys eikä kaupallinen toimija. Itä-Suomen maaseutunuorten valiokuntien kannanotossa ja siitä seuranneessa keskustelussa (mm. Länsi-Savo 24.9., MTV3:n uutiset 30.9.) ovat yhdistyksen aate eli luomun edistäminen ja siihen kuulumaton kaupallinen toiminta menneet sujuvasti sekaisin.

Pro Luomun jäsenet ovat omalta osaltaan sitoutuneet edistämään luomua. Kunkin jäsenen yritys- tai yhdistystoiminta on sen sijaan jäsenen oma asia, johon Pro Luomu ei voi puuttua. Tästä pitää huolen jo kilpailulainsäädäntö.

Pro Luomu perustettiin alan yhteistyöjärjestöksi. Tavoitteena on koko alan kattavalla yhteistyöllä kuroa umpeen muiden maiden etumatkaa luomussa ja saada luomutarjonta ja -kulutus kohtaamaan. Yhdistykseen haluttiin mukaan myös päivittäistavarakauppa, jonka rooli kaikissa luomun kehittyneissä maissa on keskeinen.

Kuluttajat arvostavat erilaisia asioita, niin myös luomukuluttajat. Joillekin luomu on vain lähiruokaa, jota ostetaan suoraan tutulta tilalta. Toiset haluavat ostaa luomutuotteensa samasta ruokakaupasta, jossa he muutoinkin asioivat.

Monille luomun kuluttajille luomun kansainväliset säännöt ovat tae omien arvojen mukaisesta tuotantotavasta, jota he ostopäätöksillään haluavat edistää myös Suomen ulkopuolella.

Meillä on myös erilaisia luomutuottajia. Toiset haluavat kohdata kuluttajan, tuottaa erilaisia tuotteita ja jalostaa niitä itse pidemmälle. Toiset taas haluavat keskittyä viljelyyn ja toivovat teollisuuden ja kaupan hoitavan tuotteiden jalostuksen ja markkinoinnin.

Nämä eivät lyö toisiaan korvalle vaan yhdessä vahvistavat luomua ja tuovat sen erilaisten kuluttajien ulottuville.

Luomutuotannon ja luomun kulutuksen edistäminen on pitkäjänteistä työtä. Lähdemme siinäkin takamatkalta, sillä luomun tilastointi on Suomessa lapsenkengissä.

Ensin on saatava yhteinen tietopohja, jotta yksi ei puhu aidasta ja toinen aidanseipäästä. Hankerahoituksella pyörivä, usein sirpaleinen kehittämistoiminta jää helposti irralliseksi varsinaisesta elinkeinotoiminnasta. Kehittäjät kilpailevat keskenään ja yrittäjien käsitykset hanketoiminnan hyödyistä ovat usein huonoja.

Pro Luomu kokoaa tätä sirpaleista tietopohjaa ja rakentaa siteitä kehittämistyön ja elinkeinotoiminnan välille.

Pitkien siirtymäaikojen vuoksi tuotannon ja kysynnän tasapainottaminen on luomussa vieläkin haastavampaa kuin tavanomaisen elintarviketuotannon ollessa kyseessä. Ei riitä, että teollisuus ja kauppa keskustelevat keskenään, vaan mukaan tarvitaan myös tuottajia.

Viime päivinä käyty keskustelu osoittaa, miten tärkeää tämä vuoropuhelu on.

Marja-Riitta Kottila
toiminnanjohtaja
Päivi Rönni
asiantuntija
Pro Luomu ry

Kannot eivät vapauta typpeä

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan puunkantojen nosto hakkuualueilta vähentää ravinteiden valumista pohjavesiin (Yle uutiset).

Erikoistutkija Eero Kubin otaksui, että kannoista huuhtoutuu vesiin ravinteita kuten typpeä.

Kannot ovat suurimmaksi osaksi selluloosaa, joten niistä ei pitäisi vapautua typpeä moneen vuoteen, pikemminkin päinvastoin. Yhdysvalloissa puuainesta lisätään hakkuualojen maaperään ravinteiden huuhtoutumisen ehkäisemiseksi.

Hakkuualoilla tärkein typen lähde on maaperän orgaaninen pintakerros. Tuoreen väitöskirjan mukaan (Katajaaho 2011, Jyväskylän yliopisto) tämä kerros rikkoutuu suurimmaksi osaksi kantoja nostettaessa.

Näin ollen kantojen noston voisi odottaa kiihdyttävän ravinteiden huuhtoutumista välittömästi metsän käsittelyn jälkeen.

Olisi mielenkiintoista tietää minne nämä ravinteet joutuvat.

Suurimmaksi osaksi selluloosaa olevien kantojen nostamisen ei pitäisi vapauttaa typpeä moneen vuoteen, kirjoittaa Jouni K. Nieminen.

Vaihtoehtoinen selitys Kubinin havainnoille voisi olla se, että kantojennostoaloilla on enemmän heinää, johon sitoutuu humuskerroksesta vapautuvaa typpeä.

Kokeellinen metsäntutkimus on vaikea laji. Yksittäisen kokeen tulos voi olla mikä hyvänsä. Kokeet vaatisivat tuekseen laskennallisen lähestymistavan. Se olisi myös kustannustehokkaampaa kuin monet enintään muutaman vuoden maastokokeet, joista kokonaiskuvan muodostaminen on vähintäänkin haastavaa.

Jouni K. Nieminen
Jyväskylä

KARI SALONEN

VIERASKOLUMNI

Hermot matonkuteina

Mies kulkee pihaansa kyyryssä, suulin ja pirtin väliä, kuivurin ja pannuhuoneen ympyrää ja vartoo vain yhtä asiaa. Että olisi edes kahden päivän pouta. Että jaksaisi olla satamatta, tuulisi ja vähän pilkottaisi pilvenraosta.

Mutta on jo synkkä lokakuu, jolloin aamut loppuvat puoleenpäivään ja illat alkavat ehtoopäivästä eikä ilmojen herra ole suuntaansa muuttanut.

Lounaan kantilta purjehtii voimakkaita matalapaineita kohti Fennoskandiaa ja jättää sadealueen toisensa perään pyörimään Pohjanlahden päälle keräämään uutta voimaa. Mies nukkuukin vain herätäkseen rännien paukkeeseen tai myrskytuulen ikkunaan piiskaamiin pisaroihin. Uni ei tule yöllä ja päivätkin menevät odotellessa.

Mies on nähnyt jo monta hankalaa kesää ja syksyä, mutta ei siihen koskaan totu. Mies tietää, että siitäkin selviää, jos satoa jää peltoon ja syystyöt tekemättä, mutta vuosia se vie. Seuraavan olisi katettava tämänkin vuoden kulut ja moni asia jää odottamaan.

Omastaan ja tilansa tarpeista voi kyllä tinkiä – tätähän tämä on ollut – mutta vaikeinta on kertoa perheelle, että jospa siirrettäisiin sitä vuoden ainoaa yhteistä muutaman päivän lomareissua.

Minullakin on puinnit kesken, mutta olen ollut onnekas. Pahimmat sateet ovat osuneet tälle kulmalle vasta viimeisen kahden viikon aikana, vaikka kyllä kiitos: toukokuusta saakka on tullut yli normaalin määrän.

Kasvussa on ollut kasveja ja lajikkeita, jotka ovat olleet sitkeitä valmistumaan, mutta vankka vehnäkin saatiin lopulta talteen lähempänä kahdenkympin kosteutta.

2000-luvun supersyksyihin nähden kuivatuslaskusta tulee silti karmea. Jo nyt on palanut kolme kertaa se määrä löpöä mitä viime vuonna. Ja yhtä rypsisatsia vielä pyydettäisiin yläkerran Isännältä talteen.

Ei taida koko Suomesta löytyä tilaa, jossa olisi selvitty normihommilla.

Kylvöt venyivät monin paikoin kesäkuulle, jossain jäivät tekemättäkin. Säilörehun korjaajilla oli pinnalla pysyminen vakava ongelma ja perunat vetivät vettä latvuksiin asti. Viikko tai kaksi oli heinäpoutia, onneksi sekin useimmiten riitti.

Nyt on taisteltu viljojen korjuuta ja sääliksi käy juurikkaannostoa. Länsi-Suomessa on tullut monin paikoin yli 100 milliä vettä parissa päivässä kaiken entisen päälle. Katkolla on koko löysässä hirressä olevan sokeritehtaan jatkuminen Suomessa, jos sato jää peltoon.

Peltoviljelijää helpottaa hehtaaripohjalta maksettava maataloustuki. Sillä saa vähän kulujaan pois.

Kotieläintilat ottavat nokkiinsa kahta kautta: omaa satoa jää korjaamatta ja lantavarastot levittämättä – samalla ostorehujen hinnat ovat kovassa nousussa. Ei tarvitse olla mikään erityinen ennustaja, jos veikkaa ankeaa talvea lihantuotantoon. Tätä ei todellakaan olisi monen vuoden vaikean suman päätteeksi tarvittu.

Vaikka sadonmenetys ei olekaan millään tavalla poliittinen asia vaan koko Suomen onnettomuus, voi vähän vertailla.

Lähihistorian pahin katovuosi osui 25 vuoden taakse. Silloinen kokoomuksen maatalousministeri Toivo T. Pohjala onnistui nousukauden saumassa junailemaan lähes kahden miljardin markan korvaukset tiloille. Nytkin sattuu kokoomusministerin kausi, mutta Jari Koskisen viljelijäbudjettia ollaan leikkaamassa tuplaten muihin hallinnonaloihin nähden.

Tämä kertoo ajasta, tuskin ministerien eroista.

Tuntuu silti hyvältä, kun tuttu kahvilanpitäjä toivottaa voimia sadonkorjuuseen ja koko lähiyhteisö on hankalista keleistä varpaillaan. Olo on vähän kuin sotaveteraanilla, jolta ennen tivattiin, että mitäs lähdit rintamalle.

Ei kukaan ole nyt kysynyt, että miksi kylvit keväällä.

TIMO KAUNISTO
on alastarolainen talonpoika
timo.kaunisto63@gmail.com

Hankintalaki ei tunne lähiruokaa

Lähiruoka voi tarjota kunnille sekä eettisesti että taloudellisesti hyviä mahdollisuuksia. Lähellä tuotettu ruoka on takuuvarmasti tuoretta ja kuljetuskustannukset ovat hoidettavissa kustannustehokkaasti. Logistiikkamielessä tämä suosii tosin keskuskeittiötä, mikä ei mallina sinänsä ole huono, mikäli sillä voidaan turvata esimerkiksi lähikoulujen olemassaolo.

Lyhyet kuljetusmatkat suoraan tuottajalta sekä lyhyet säilytysajat minimoisivat myös lisäaineiden käyttöä.

Lisäksi suoraostot tuottajalta lisäävät tuottajien tuloa, koska tukkuliikkeet jäävät pois välistä. Tämä voisikin olla hyvä keino parantaa maatalousyrittäjien asemaa sekä estää maaseudun autioitumista. Lisäksi tämä korjaisi tulonjaon oikeellisuutta tuottajien näkökulmasta.

Selvää on myös se, että ostojen ollessa paikallisia, alueellinen hyvinvointi kasvaa. Lähituotteiden käyttäminen esimerkiksi alueen kouluissa ja vanhainkodeissa on myös kunnan imagoon positiivisesti vaikuttava asia. Olisikin hienoa, jos kouluissamme tarjoiltaisiin paikallisesti tuotettuja elintarvikkeita alueen sesongit huomioiden.

Asian merkitystä korostaa myös se, että Kuntaliiton mukaan kunnat tarjoavat yli 400 miljoonaa ruoka-annosta vuodessa.

Haasteena on se, että hankintalaissa ei ole määritelty tarkkaan, milloin elintarvikkeet ovat lähiruokaa, ja asiasta vallitseekin erilaisia käsityksiä. Lisäksi lähiruokaa ei saa sekoittaa luomuruoan kanssa. Kuntien luottamushenkilöillä on kuitenkin mahdollisuuksia vaikuttaa asioihin päättäessään kunnan ruokapalveluista.

> Lyhyet kuljetusmatkat suoraan tuottajalta sekä lyhyet säilytysajat minimoisivat myös lisäaineiden käyttöä. «
>
> **TEEMU VAPPULA**

Osatarjous voisi olla pienen tuottajan mahdollisuus. Hankintalaki on lakina kohtuullisen yksiselitteinen, mutta mielestäni pitää tutkia mahdollisuudet osahankintoihin.

Mikäli eri tavalla määriteltyjä hankintojen arvoja eli ns.kynnysarvoa kyettäisiin korottamaan, suuremmista hankinnoista päättäminen paikallisella tasolla olisi mahdollista. Lisäksi kilpailutuksissa voisi käyttää enemmän laadullisia ja paikallisia pisteytyksiä. Hankintalain tulkitseminen tai hankintaosaaminen puute ei myöskään saisi olla este lähiruoan hankkimisille julkisilla verovaroilla.

Myös mahdolliset kuntauudistukset voivat tuoda tullessaan ruokapalveluhankintojen ulkoistamista sekä luonnollista keskittämistä.

Lähiruokainnostuksesta huolimatta emme saa unohtaa kuntiemme vähintäänkin haastavaa taloudellista tilannetta, mutta samalla on syytä muistaa, että paikalliset hankinnat kertautuvat alueella positiivisesti.

Teemu Vappula
Heikinsuo, Pöytyä

Eläkemaksuja voitaisiin korottaa

Työeläkejärjestelmämme on osittain rahastoiva.

Työntekijöiden palkkojen perusteella maksettavasta vakuutusmaksusta osa rahastoidaan tuleviin eläkkeisiin ja osalla maksetaan tällä hetkellä maksettavia eläkkeitä. Maksettavista vakuutusmaksuista noin yksi viidesosa menee rahastoon.

Kuinka nämä maksetut ja maksettavat vakuutusmaksut riittävät tulevaisuudessa eläkkeiden maksamiseen? Tähän vaikuttaa maksujen määrän lisäksi se kuinka tuottavasti ne sijoitetaan. Merkitystä on myös sillä kuinka tehokkaasti ja taloudellisesti vakuutusyhtiöitä hoidetaan. Täten ei ole merkitystä yksistään sillä, kuinka pitkään ollaan töissä ja kuinka pitkään eläkkeellä. Merkitystä on myös sillä kuinka suuri on eläkkeen määrä työpalkkaan verrattuna.

Työeläkkeellä pyritään yleisesti siihen, että ihminen jäädessään eläkkeelle pystyy säilyttämään entisen kulutustasonsa. Täysi työeläke on yleensä 60 % palkasta. Eläke on suhteessa palkkaan.

Laskelmien mukaan eläkevakuutusmaksut eivät pitkällä aikavälillä riitä eläkkeiden maksamiseen.

Asian korjaamiseksi esitetään työurien pidentämistä, jolloin maksujen maksamisaika pitenisi ja eläkkeellä oloaika ja sitä kautta eläkkeiden maksamisen määrä vähenisi.

On muitakin tapoja vaikuttaa eläkemaksujen riittävyyteen. Vakuutusmaksuja voitaisiin nostaa. Vakuutusmaksujen nostamiseen suhtaudutaan kielteisesti sekä työantaja- että työntekijäjärjestöissä. Kävisihän korotus sekä työnantajan että työntekijän pussille.

Kun ihminen jää vanhuuseläkkeelle, hänellä on yleensä elämän suuret hankinnat tehtyinä ja lasten huoltamisasiat hoidettuina.

Eläkkeen määrä voitaisiin laskea toisella tavalla kuin se oli tarpeen työeläkelakien voimaan tullessa ja millaisena se on pääpiirteisessään jatkunut. Vanhuuseläke voitaisiin laskea esimerkiksi niin, että 5000 euron palkkaan saakka eläke olisi 60 % ja siitä 7000 euroon saakka 50 % ja yli 7000 euron palkasta 40 %.

Esimerkkitapauksessa eläke 10 000 euron palkasta olisi 5200 kun se nykyisen laskutavan mukaan on 6000 euroa. Tätä esimerkkiä voitaisiin jatkaa niin, että eläke olisi yli 10 000 euron osalta 20 %. Palkkarajat ja eläkeprosentit ovat esimerkkejä.Tällä laskentatavalla korvattaisiin joissakin maissa käytössä oleva eläkekatto.

Perusteluina muutokseen on se, että vaikka teemme eri määrän ja vaativuustason töitä, eläkkeellä olemme ”samanlaisessa työssä”. Vastaperusteluna se, että eläke on aikaisemmin tienattua palkkaa, joka vain maksetaan eläkkeenä, ei riitä, jos maksut eivät riitä.

Kohtuuttoman suuriin eläkkeisiin päädytään nykyään myös erilaisten tulospalkkausten ja palkkiobonusten kautta, jotka nekin vaikuttavat eläkkeisiin. Kohtuuttomuuden ei tule jatkua eläkkeellä ollessa.

Heikki Salomaa
Orivesi

Pellon vuokraus

Annan peltoni vuokralle sille, joka oikeasti haluaa hyvin viljellä ja tarvitsee peltojani.
Näin se on

Herätys

Käyttäkäämme joukkovoimaa omistamissamme yhtiöissä vaatimalla lisää tuottajahintaa.
Oikea tie

Kuntaliitoksista

Ruotsin mallissa kuntaliitoksia ei heti tarvita. Maakuntaveron järjestämis- ja toimintakustannukset kannattaa selvittää verrattuna hallituksen suurkunti in.
Ei nimimerkkiä

Hevosista

Usein on pakko mennä hevosella tietä jonkin matkaa, että pääsee rauhallisemmille metsäpoluille.
Hevosen omistaja

Onnellisia te, joiden ei maastoon päästäkseen tarvitse hevosella teitä pitkin mennä. Pk-seudulla ei useinkaan vaihtoehtoja ole.
Kaikille on teillä tilaa

Maakauppoja

Kiina on ostanut valtavat alueet viljelysmaata Australiasta, Etelä-Amerikasta ja Afrikasta. Mutta Kiina ei sulata, kun Japani osti saaria Kiinan lähivesiltä.
Ei nimimerkkiä

Kuka puolustaa maaseutuväestöä?

Entinen kansanedustaja ja ministeri Heimo Linna on jo liian kauan ollut poissa politiikasta saadakseen mitään järkevää mielipidettä aikaiseksi nykypolitiikasta. Perussuomalaiset ja keskusta ovat kaksi aivan eri toimintaperiaatteella toimivaa puoluetta. Perussuomalaiset eivät voineet lähteä hallitukseen ”kaikki käy” -periaatteella.

On ryhdikästä seisoa selkä suorana, vaikka oppositiossa, kun äänestäjille annettuja lupauksia ei ole rikottu. Perussuomalaiset ilmoittivat selkeästi, että eivät lähde hallitukseen, joka jatkaa kepun aloittamaa rahanjakolinjaa Kreikalle ja muille taloutensa sotkeneille EU-maille. Ja toimi lupauksensa mukaan.

Toki perussuomalaiset saavat puoluetukea lakien mukaan. Linna vain unohtaa, että kepu on näitä tukiaisia nauttinut monia monia vuosia ja lisäksi rahanahneudessaan ryvettänyt itsensä vaalirahasotkuihin.

Tietysti siten, että perussuomalaiset myöskin kuntapolitiikassa seisovat lupauksiensa takana.

Monilla alueilla mm. Pirkanmaan–Satakunnan rajamailla keskusta olisi halunnut liittää kuntia yhteen kuntalaisia kuulematta. Mielipidetiedustelu ja perussuomalaisten selkeä vastustus kaatoi tämän hankkeen.

Kepun aloittama Parashanke oli aikanaan alku laajalle kuntaliitostarpeelle. Siinä ei ollut kysymys vapaaehtoisuudesta, vaan selkeä asukasmäärämitoitus jonka keskustavetoinen hallitus määräsi.

Paras-laki ja maaseudun likavesijärjestelmien rakentaminen jokaiseen mummon mökkiin olivat alku maaseudun alasajolle. Useissa keskustavetoisissa kunnissa on tehty kuntaliitoksia, joissa palvelut ovat liitoskunnista samantien kadonneet. Tämä on kepulaista kuntapolitiikkaa aikaisemmin ja tulevaisuudessakin.

Heimo Linnaa lainaten ”mitä maaseutuväki tekee sellaisella puolueella, joka jo aikoja sitten on unohtanut maaseudun”?

Mitä tulee yksinvaltiuteen. Yksinvaltias olisi voinut lopettaa kiistan, jossa Väätäinen oli mukana lyhyeen, mutta Soini toimi siinäkin asiassa sääntöjen mukaan:

Reijo Ojennus
varapuheenjohtaja
perussuomalaiset

Heimo Linna sortui alatyyliseksi

Heimo Linna oli muistikuvissani mies, joka suhtautui asiallisesti toisiin poliitikkoihin ja toisiin puolueisiin. Nyt kuitenkin luin tältä mielipidepalstalta kirjoituksen, jonka jälkeen mielipiteeni Linnasta muuttui täysin päinvastaiseksi.

Linnan teksti ampuu niin vahvasti ohi ja niin solvaavalla tavalla, että en halua kommentoida kirjoituksen yksityiskohtia.

Meitä perussuomalaisia kohtaan esitetään monenlaisia syytöksiä. Hyvinkin vahvaa mustamaalausta esiintyy. Varsinkin näin vaalien alla tunteiden tiivistyminen on luonnollista, mutta silti pitäisi pysyä kohtuuden rajoissa. Myös Heimo Linnan.

Keskusta on ollut useimmissa maaseutukunnissa tähän saakka määräävässä asemassa. Tulevien kunnallisvaalien jälkeen tilanne muuttuu aivan erilaiseksi. Perussuomalaiset tulee olemaan useimmissa maaseutukunnissa toiseksi suurin puolue, joissakin suurin. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että keskusta joutuu rakentamaan yhteistyökuvioita jonnekin päin. Mielestäni järkevin suunta on Perussuomalaiset, sillä me puolustamme voimallisesti maaseutua, maaseudun ihmisiä ja maaseutukuntien itsenäisyyttä.

Heimo Linnan eikä muidenkaan keskustalaisten ei kannata polttaa siltoja. Sille ei löydy järkeviä perusteita.

Reijo Tossavainen
kansanedustaja (ps.)
eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsen

Kirjoita napakasti

- Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.
- Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.
- Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.
- Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

Toimitus